

Obsah

Zoznam skratiek	2
I. Úvod.....	3
II. Aktuálny stav implementácie OP KŽP k 31. 10. 2021	4
III. Vyhodnotenie plnenia úloh a prijatých opatrení na zabezpečenie splnenia stanovených cieľov v rámci procesu implementácie OP KŽP	7
IV. Zhodnotenie implementácie OP KŽP z hľadiska výskytu kritických problémov	15

Zoznam skratiek

CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO	Certifikačný orgán
COV	celkové oprávnené výdavky
ČOV	čistiarne odpadových vôd
EK	Európska komisia
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
Harmonogram výziev OP KŽP	Indikatívny harmonogram výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na rok 2021
KF	Kohézny fond
Komisia MV OP KŽP k FN	Komisia Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia k finančným nástrojom
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NDF II.	National Development Fund II., a. s.
NFP	nenávratný finančný príspevok
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
PO	prioritná os
RO	riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SIH	Slovak Investment Holding, a. s.
SO	sprostredkovateľský orgán
SR	Slovenská republika
SŽoP	súhrnná žiadosť o platbu
UV SR	Uznesenie vlády Slovenskej republiky
Záväzný plán OP KŽP	Záväzný plán Operačného programu Kvalita životného prostredia na rok 2021
ŽoNFP	žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽoP	žiadosť o platbu

I. Úvod

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) je riadiacim orgánom pre Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP). Na implementácii OP KŽP sa spolu s MŽP SR podieľajú sprostredkovateľské orgány (SO), ktorými sú Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR) a Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA).

V priamej pôsobnosti riadiaceho orgánu pre OP KŽP je prioritná os 1 *Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry* s alokáciou 1 535,8 mil. € z Kohézneho fondu (KF), PO 2 *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami* s alokáciou 188 mil. € z KF, ako aj špecifický cieľ 3.1.2 v rámci PO 3, ktorého alokácia predstavuje 25,2 mil. € z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

V pôsobnosti SO - MV SR sú špecifické ciele 3.1.1 a 3.1.3 v rámci PO 3 *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy* s alokáciou 218,7 mil. € z EFRR. SO - SIEA implementuje PO 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* s alokáciou 787,8 mil. € z EFRR.

Čo sa týka finančnej implementácie OP KŽP, predchádzajúce rozpočtové záväzky zo zdrojov Európskej únie v jednotlivých rokoch boli v súlade s pravidlom $n + 3$ v plnom objeme vyčerpané, čím sa predišlo automatickému zrušeniu ich viazanosti, t. j. dekomitmentu. Aktuálna úroveň čerpania OP KŽP zodpovedá priemernej úrovni čerpania alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov celkovo pre Slovenskú republiku.

V súvislosti s úrovňou kontrahovania OP KŽP je potrebné vziať do úvahy, že OP KŽP je dopytovo orientovaný program, takže stav kontrahovania je ovplyvňovaný, a to aj pri dostatočne vysokom dopyte, kvalitatívnou úrovňou predkladaných ŽoNFP. Z hľadiska časového vývoja je úroveň kontrahovania v rámci OP KŽP závislá aj od charakteru podporovaných projektov, ktoré sú najmä investíciami do stavieb, v mnohých prípadoch líniového charakteru, a teda si vyžadujú zdĺhavejšiu projektovú prípravu. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje úroveň kontrahovania, je verejné obstarávanie. Keďže v prípade väčšiny výziev v rámci OP KŽP je podmienkou poskytnutia príspevku dosiahnutie určitého štádia (minimálne vyhlásenia) verejného obstarávania, dochádza k zazmluvneniu časovo neskôr, avšak skracuje sa proces implementácie projektu. Vplyv verejného obstarávania na úroveň kontrahovania nastáva aj v prípadoch pochybení vo verejnom obstarávaní, kedy dochádza k odstúpeniu od zmluvy o poskytnutí NFP s prijímateľom. Najmä v ostatnom období sa však v rámci procesu verejného obstarávania prijímatelia potýkajú s problémom vysokého nárastu cien stavebných prác, ktoré nie je možné obstaráť za pôvodne predpokladané ceny. V dôsledku toho viacerí prijímatelia avizujú možné odstúpenie od zmlúv o poskytnutí NFP, takže bez systémového riešenia tejto otázky by došlo k negatívnemu vplyvu na úroveň kontrahovania.

II. Aktuálny stav implementácie OP KŽP k 31. 10. 2021

V rámci OP KŽP bolo vyhlásených 88 výziev, vrátane vyzvaní, v objeme cca 3,33 mld. € za zdroj EÚ, čo predstavuje 117,6 % alokácie operačného programu.

Stav kontrahovania

Celkovo je zazmluvnených 2 248 projektov v sume 2,18 mld. € za zdroj EÚ. Z toho 1 192 projektov je riadne ukončených a 1 056 projektov je v procese implementácie. Kontrahovanie dosahuje 77 % z alokácie OP KŽP.

Vyhodnotenie stavu kontrahovania k 31. 10. 2021 je detailnejšie spracované v nižšie uvedených tabuľkách č. 1a) a 1b).

V tabuľke č. 1a) sa uvádza stav kontrahovania OP KŽP z pohľadu dosiahnutia kontrahovania na úrovni 90 % alokácie OP KŽP na konci roka 2021, stanoveného MIRRI SR v rámci materiálu *Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) k 31. 3. 2021*, schváleného UV SR č. 218/2021.

V tabuľke č. 1b) je spracované vyhodnotenie kontrahovania OP KŽP vzhľadom na schválené hodnoty v Záväznom pláne OP KŽP na rok 2021, ktorý vypracovalo MŽP SR, ako RO pre OP KŽP, a schválilo MIRRI SR v súlade s nariadením vlády SR č. 247/2016.

Tabuľka č. 1a) : Stav kontrahovania OP KŽP k 31. 10. 2021 v porovnaní so stanovenou úrovňou 90 % z alokácie na rok 2021

Prioritná os / gescia	Alokácia v €	Kontrahovanie k 31. 10. 2021 (kumulatívne) v €	% kontrahovania k 31. 10. 2021	Suma kontrahovania stanovená MIRRI SR na rok 2021 v €	Zmena kontrahovania od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	% plnenia kontrahovania stanoveného MIRRI SR od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021	Zmena kontrahovania od 31. 8. 2021 do 31. 10. 2021 v €	Zostáva nakontrahovať do 31.12.2021 v €
PO 1 MŽP SR	1 535 798 465	1 142 869 462	74,4%	388 370 987	182 607 438	47,0%	36 988 036	205 763 549
PO 2 MŽP SR	188 063 796	127 924 426	68,0%	94 279 321	19 360 723	20,5%	3 308 228	74 918 598
PO 3	243 896 216	175 288 498	71,9%	37 576 377	-6 641 719	0%	2 552 160	44 218 096
MV SR	218 656 035	162 003 670	74,1%	28 161 768	-6 624 993	0%	2 552 160	34 786 761
MŽP SR	25 240 181	13 284 828	52,6%	9 414 609	-16 726	0%	0	9 431 335
PO 4 MH SR	787 772 813	671 592 502	85,3%	87 667 570	50 264 540	57,3%	4 072 579	37 403 030
PO 5 TP	77 000 000	64 307 152	83,5%	8 008 435	3 015 587	37,7%	-51 086	4 992 848
SPOLU MŽP SR	1 749 102 442	1 284 078 716	73,4%	492 064 917	201 951 435	41,0%	40 296 264	290 113 482
SPOLU	2 832 531 290	2 181 982 040	77,0%	615 902 690	248 606 568	40,4%	46 869 918	367 296 122

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31.10.2021 (ITMS 2014+)

V roku 2021 kontrahovanie OP KŽP vzrástlo o 248,6 mil. € za zdroj EÚ.

Zároveň sú v rámci OP KŽP schválené ŽoNFP v celkovom objeme za viac ako 70 mil. € za zdroj EÚ, pri ktorých aktuálne prebieha proces zazmluvňovania.

Čo sa týka poklesu kontrahovania za špecifické ciele PO 3 v pôsobnosti MV SR, a tým aj za PO 3 ako celok, tento bol spôsobený mimoriadnym ukončením dvoch projektov (projekt s názvom: *Systém varovania a zvolania dobrovoľných hasičských zborov obcí na zvládanie mimoriadnych udalostí*, prijímateľa: *Dobrovoľná požiarňa ochrana SR* a projekt s názvom: *Krízová mobilná komunikácia*, prijímateľa: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky*) v sume takmer 8,1 mil. € za zdroj EÚ, ako aj úsporami v sume 13,4 mil. € za zdroj EÚ po ukončení

procesu verejného obstarávania zazmluvnených projektov. Zároveň sú v rámci PO 3 schválené projekty (projekt s názvom: *Manažment síl a prostriedkov HaZZ*, prijímateľa: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* a projekt s názvom: *„Manažment mimoriadnych udalostí počas pandémie spôsobenej vírusom SARS-COV-2 so zameraním na zmiernenie šírenia ochorenia COVID-19 a zníženie negatívnych dopadov na zdravie obyvateľstva a zdravotnícky systém SR“*, prijímateľa: *Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky*) v sume za viac ako 54,8 mil. € celkových oprávnených výdavkov, ktorý je aktuálne v procese zazmluvňovania a v blízkom čase prispeje k zvýšeniu úrovne kontrahovania PO 3.

Tabuľka č. 1b): Priebežné plnenie záväzného plánu kontrahovania OP KŽP na rok 2021

Prioritná os / Gescia	Plánovaná hodnota k 31. 12. 2021 v €	Dosiahnutá hodnota k 31. 10. 2021 v €	% plnenia hodnoty k 31.12.2021	Zostáva nakontrahovať do 31.12.2021 v €
PO 1 MŽP SR	1 184 000 000	1 142 869 462	97%	41 130 538
PO 2 MŽP SR	144 000 000	127 924 426	89%	16 075 574
PO 3	215 000 000	175 288 498	82%	39 711 502
MV SR	194 000 000	162 003 670	84%	31 996 330
MŽP SR	21 000 000	13 284 828	63%	7 715 172
PO 4 MH SR	687 200 131	671 592 502	98%	15 607 629
PO 5 – TP	65 251 000	64 307 152	99%	943 848
SPOLU MŽP SR	1 349 000 000	1 284 078 716	95%	64 921 284
SPOLU	2 295 451 131	2 181 982 040	95%	113 469 092

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31.10.2021 a ZP OP KŽP na rok 2021

Stav čerpania

Vyhodnotenie stavu čerpania k 31. 10. 2021 je bližšie spracované v tabuľkách č. 2a) a 2b). Analogicky ako v prípade kontrahovania, je v tabuľke č. 2a) uvedený stav čerpania OP KŽP z pohľadu dosiahnutia odporúčaného čerpania MIRRI SR vo výške 400 mil. € za EÚ zdroj na konci roka 2021 a v tabuľke č. 2b) je spracované vyhodnotenie čerpania vzhľadom na schválené hodnoty v Záväznom pláne OP KŽP na rok 2021.

Tabuľka č. 2a): Stav čerpania OP KŽP k 31. 10. 2021 v porovnaní s odporúčaným objemom 400 mil. € na rok 2021

Prioritná os / gescia	Alokácia v €	Čerpanie k 31. 10. 2021 (kumulatívne) v €	% čerpania k 31. 10. 2021	Suma čerpania odporúčaná MIRRI SR na rok 2021 v €	Zmena čerpania od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	% plnenia čerpania odporúčaného MIRRI SR od 1. 1. 2021 do 31.10.2021	Zmena čerpania od 31. 8. 2021 do 31.10. 2021 v €	Zostáva vyčerpať do 31.12.2021 v €
PO 1 MŽP SR	1 535 798 465	708 778 848	46,2%	169 868 155	67 639 129	39,8%	11 922 154	102 229 026
PO 2 MŽP SR	188 063 796	38 760 341	20,6%	27 137 327	10 798 039	39,8%	1 950 047	16 339 288
PO 3	243 896 216	79 673 875	32,7%	72 584 858	17 723 251	24,4%	5 242 811	54 861 607
MV SR	218 656 035	71 367 939	32,6%	69 679 859	17 223 725	24,7%	5 151 424	52 456 134
MŽP SR	25 240 181	8 305 936	32,9%	2 904 999	499 526	17,2%	91 387	2 405 473
PO 4 MH SR	787 772 813	418 540 070	53,1%	119 206 184	66 095 528	55,4%	13 019 081	53 110 656
PO 5 TP	77 000 000	60 779 305	78,9%	11 203 476	8 280 745	73,9%	2 644 002	2 922 731
SPOLU MŽP SR	1 749 102 442	755 845 125	43,2%	199 910 481	78 936 693	39,5%	13 963 587	120 973 788
SPOLU	2 832 531 290	1 306 532 439	46,1%	400 000 000	170 536 691	42,6%	34 778 094	229 463 309

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31.10.2021 (Ministerstvo financií Slovenskej republiky)

Čerpanie finančných prostriedkov dosahuje takmer 46 % z alokácie OP KŽP. V roku 2021 (k 31. 10. 2021) bolo vyčerpaných viac ako 170,5 mil. € za zdroj EÚ. Zároveň boli v rámci 7. účtovného roka zo strany certifikačného orgánu predložené Európskej komisii žiadosti o platbu v celkovej sume takmer 442,2 mil. € za COV pri využití 100 %-ného spolufinancovania zo zdroja EÚ.

Tabuľka č. 2b): Priebežné plnenie záväzného plánu čerpania OP KŽP na rok 2021

Prioritná os / Gescia	Plánovaná hodnota k 31. 12. 2021 v €	Dosiahnutá hodnota k 31. 10. 2021 v €	% plnenia hodnoty k 31. 12. 2021	Zostáva vyčerpať do 31.12.2021 v €
PO 1 MŽP SR	779 647 776	708 778 848	91%	70 868 928
PO 2 MŽP SR	50 089 753	38 760 341	77%	11 329 412
PO 3 MV SR	121 135 447	79 673 875	66%	41 461 572
MŽP SR	111 314 887	71 367 939	64%	39 946 948
MŽP SR	9 820 560	8 305 936	85%	1 514 624
PO 4 MH SR	449 643 834	418 540 070	93%	31 103 764
PO 5 - TP	63 702 036	60 779 305	95%	2 922 731
SPOLU MŽP SR	839 558 089	755 845 125	90%	83 712 964
SPOLU	1 464 218 846	1 306 532 439	89%	157 686 407

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31.10.2021 a ZP OP KŽP na rok 2021

Plnenie pravidla n+3

V zmysle pravidla n+3 je potrebné do konca roka 2021 vyčerpať finančné prostriedky OP KŽP vo výške 384 mil. €. Z tejto sumy zostáva predložiť v ŽoP na EK ešte 66,1 mil. € - z KF v sume 17,9 mil. € a z EFRR v sume 48,2 mil. €.

Z úrovne RO pre OP KŽP sú na CO predložené a schválené SŽoP v sume viac ako 28,8 mil. €. Pre splnenie pravidla n+3 ostáva predložiť z úrovne RO pre OP KŽP na CO a schváliť SŽoP v sume 37,3 mil. €.

V zmysle odhadov očakávaných výdavkov vypracovaných k 31. 10. 2021 RO predpokladá predloženie SŽoP na CO do konca novembra 2021 za ďalších 86,3 mil. €, čím bude rozpočtový záväzok splnený (s odhadovaným prekročením o 49 mil. EUR). V decembri 2021 sú odhadované ďalšie očakávané výdavky v sume cca 43,7 mil. €.

III. Vyhodnotenie plnenia úloh a prijatých opatrení na zabezpečenie splnenia stanovených cieľov v rámci procesu implementácie OP KŽP

V rámci materiálu *Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) k 31. 3. 2021* bolo ministrom životného prostredia SR uložených 15 úloh na rok 2021, ktorých znenie v súlade s predmetným materiálom je uvedené nižšie. Zároveň boli na roky 2022 a 2023 stanovené 3 úlohy pre RO týkajúce sa kontrahovania a čerpania OP KŽP.

V termínoch stanovených v bode B.2 UV SR č. 218/2021 boli ministrom životného prostredia predložené na rokovanie vlády SR informatívne materiály obsahujúce vyhodnotenie plnenia jednotlivých úloh, ktoré boli vládou SR vzaté na vedomie.

V súlade s vyhodnotením uvedeným v materiáli „*Informácia o stave implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia k 31. 5. 2021 a opatreniach na zabezpečenie splnenia jej cieľov*“ (č. UV-11312/2021) bolo **splnených 6 úloh**, a to:

- 2. Odporúčame rozdeliť objem čerpania 400,00 mil. EUR pre RO a aj pre všetky SO.
T: 30. 04. 2021
- 5. Zabezpečiť predloženie maximálneho objemu výdavkov na CO so 100 % financovaním v 7. účtovnom roku. T: v závislosti od termínu MF SR
- 6. Doplniť štvrťročný plán čerpania strategických projektov. T: do 31. 05. 2021
- 12. Prijat' opatrenia na zrýchlenie implementácie a čerpania v rámci nevýkonných PO 2 a PO 3. T: 31. 05. 2021
- 13. Vypracovať Akčný plán implementácie na zabezpečenie čerpania celého OP KŽP v roku 2021, v zmysle stanovených úloh, s výhľadom na roky 2022 a 2023. T: 31. 05. 2021
- 14. Po finálnom schválení výšky navrhovanej finančnej korekcie za kartel zo strany EK, bezodkladne zabezpečiť uplatnenie finančnej opravy z dôvodu potreby deklarovania kartelových výdavkov certifikačným orgánom v 7. účtovnom roku (100 % spolufinancovanie). T: bezodkladne po schválení EK

Na základe údajov v materiáli „*Informácia o stave implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia k 31. 8. 2021 a opatreniach na zabezpečenie splnenia jej cieľov*“ (č. UV 19479/2021) boli **splnené ďalšie 2 úlohy**, a to:

- 8. Analyzovať, v spolupráci so SO, možné riziká implementácie (vrátane alokácie na FN) a pripraviť návrh vnútornej realokácie, vrátane doplnenia alternatívnych aktivít programu.
T: 30. 09. 2021
- 9. Analyzovať stav plnenia cieľových hodnôt ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2023 a pripraviť prípadný návrh revízie cieľových hodnôt týchto ukazovateľov, s cieľom zabezpečiť ich splnenie v roku 2023.
T: 30. 09. 2021

Vyhodnotenie plnenia úloh, ktoré sú priebežne plnené (so stavom k 31. 10. 2021):

1. Zabezpečiť čerpanie v roku 2021 minimálne v objeme 328,22 mil. EUR (zo schválených záväzných plánov), avšak vzhľadom na elimináciu rizika dekomitmentu na konci programového obdobia, je odporúčané v roku 2021 predložiť výdavky na CO minimálne v objeme 400,00 mil. EUR za EU zdroj.

T: do 30. 11. 2021

RO pre OP KŽP od začiatku roka 2021 predložil na CO 40 súhrnných žiadostí o platbu (SŽoP), z toho 38 SŽoP bolo schválených. Zo schválených SŽoP bolo 15 SŽoP schválených v rámci 7. účtovného roka vo výške 95 mil. € za zdroj EÚ pri využití 100 %-ného spolufinancovania zo zdrojov EÚ a 23 SŽoP bolo schválených v sume za takmer 92 mil. € za zdroj EÚ.

Od začiatku roka 2021 bolo schválených 29 SŽoP v celkovej sume 187 mil. € za zdroj EÚ.

Ďalšie 2 SŽoP v sume 8,1 mil. € za zdroj EÚ boli v októbri predložené na CO. Po ich schválení bude objem schválených SŽoP v roku 2021 predstavovať sumu viac ako 195,1 mil. € za zdroj EÚ.

V zmysle odhadov očakávaných výdavkov vypracovaných k 31. 10. 2021 RO predpokladá vyčerpanie sumy 128,7 mil. € za zdroj EÚ, čo spolu so schválenými SŽoP predstavuje ku koncu roka 2021 odhadované čerpanie vo výške 323,8 mil. € za zdroj EÚ. Z odhadovanej sumy zostáva vyčerpať ešte 133 mil. € za zdroj EÚ na splnenie čerpania v súlade so Záväzným plánom OP KŽP na rok 2021 - sumou 328,22 mil. € za zdroj EÚ.

Tabuľka č. 3: Vyhodnotenie indikatívneho mesačného čerpania k 31. 10. 2021 v nadväznosti na odporúčanie MIRRI SR na rok 2021

Prioritná os / gescia	Plán čerpania od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	Dosiahnuté čerpanie od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	% plnenia plánu k 31. 10. 2021
PO 1 – MŽP SR	83 857 752	67 639 129	80,7%
PO 2 – MŽP SR	13 604 909	10 798 039	79,4%
PO 3	35 991 516	17 723 251	49,2%
MV SR	34 998 671	17 223 725	49,2%
MŽP SR	992 846	499 526	50,3%
PO 4 – MH SR	74 485 906	66 095 528	88,7%
PO 5 – TP	8 728 064	8 280 745	94,9%
SPOLU	216 668 147	170 536 691	78,7%

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31. 10. 2021 (Ministerstvo financií Slovenskej republiky)

Cieľom RO pre OP KŽP je maximalizácia miery čerpania finančných prostriedkov. RO a SO venujú zvýšenú pozornosť zabezpečeniu plynulej implementácie projektov, ktoré majú potenciál čerpania ešte v roku 2021.

→ Úloha sa priebežne plní.

3. Zabezpečiť kontrahovanie celého OP a jednotlivých prioritných osí na konci roku 2021 vo výške minimálne 90 % alokácie.

T: do 31. 12. 2021

Záväzná úroveň kontrahovania OP KŽP, ktorá bola schválená aj Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, je stanovená v Záväznom pláne OP KŽP na rok 2021, a to 81 % alokácie OP KŽP do konca roka 2021. Táto hodnota vychádza z analýzy reálnych údajov za predložené žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) v rámci OP KŽP a je založená na reálnych východiskách v podobe aktuálneho stavu implementácie OP KŽP a možností jej vývoja. To však neznamená, že snahou MŽP SR nebude dosiahnuť zazmluvnenie aj nad túto záväznú úroveň.

V súvislosti s úrovňou a vývojom zazmluvňovania v rámci OP KŽP je však potrebné vziať do úvahy, že OP KŽP je dopytovo orientovaný program, takže stav zazmluvňovania korešponduje s dopytom, resp. pripravenosťou žiadateľov a kvalitatívnou úrovňou nimi predkladaných ŽoNFP. Kvalita predkladaných ŽoNFP je aj jedným z faktorov, ktorým je ovplyvnená dĺžka trvania konania o ŽoNFP (napr. v prípade potreby dožiadania dokumentov v procese administratívnej kontroly alebo v procese odborného hodnotenia ŽoNFP).

Úroveň zazmluvňovania v rámci OP KŽP a krivka jeho vývoja zároveň zodpovedá charakteru podporovaných projektov. Prevažná časť investícií v rámci OP KŽP sa týka projektov v oblasti

environmentálnej infraštruktúry, ktoré si vyžadujú náročnejšiu a zdĺhavejšiu projektovú prípravu (vrátane majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov a získania príslušných povolení). Úroveň zazmluvnenia OP KŽP v schválenom Záväznom pláne OP KŽP na rok 2021 bola riadiacim orgánom pre OP KŽP stanovená s rešpektovaním týchto objektívnych faktorov. Zároveň je potrebné mať na zreteli, že z pohľadu dosahovania cieľov OP KŽP je okrem finančného objemu, t. j. úrovne zazmluvňovania projektov, nemenej dôležité, aby zazmluvnené projekty svojou kvalitou a zameraním prispievali k plneniu cieľov a ukazovateľov operačného programu. **Každopádne však RO pre OP KŽP nastavil úroveň zazmluvňovania v rámci OP KŽP na rok 2021 aj na budúce roky tak, aby nadväzne na zazmluvnené projekty boli zdroje OP KŽP dočerpané v súlade s pravidlom n + 3.**

Vzhľadom na potrebu zabezpečenia kontrahovania OP KŽP v roku 2021 v zmysle záväzného plánu vo výške 81 % z alokácie OP a na aktuálny stav kontrahovania na úrovni 77 % z alokácie OP, boli vykonané, ako aj budú prijímané opatrenia na zabezpečenie stanovenej úrovne kontrahovania.

Tabuľka č. 4: Vyhodnotenie indikatívneho mesačného kontrahovania k 31. 10. 2021 v nadväznosti na stanovenú úroveň MIRRI SR na rok 2021

Prioritná os / gescia	Plán kontrahovania od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	Dosiahnuté kontrahovanie od 1. 1. 2021 do 31. 10. 2021 v €	% plnenia plánu k 31. 10. 2021
PO 1 – MŽP SR	181 227 761	182 607 438	100,8%
PO 2 – MŽP SR	28 703 401	19 360 723	67,5%
PO 3	35 414 910	-6 641 719	0,0%
MV SR	35 414 910	-6 624 993	0,0%
MŽP SR	0	-16 726	0,0%
PO 4 – MH SR	55 725 856	50 264 540	90,2%
PO 5 - TP	3 207 143	3 015 587	94,0%
SPOLU	304 279 070	248 606 568	81,7%

Zdroj údajov: štandardná monitorovacia tabuľka k 31. 10. 2021

V súvislosti s vyššie uvedeným plnením plánu kontrahovania k 31. 10. 2021 je však potrebné uviesť, že v prípade mesačného plánovania je rozdiel medzi plánovanou a dosiahnutou hodnotou spôsobený aj tým, že medzi schválením ŽoNFP a jej zazmluvnením je určitý časový odstup (1 – 2 mesiace), takže nie je možné presne odhadnúť, v ktorom mesiaci budú schválené ŽoNFP zazmluvnené.

V rámci OP KŽP sú k 31. 10. 2021 schválené ŽoNFP, pri ktorých aktuálne prebieha proces zazmluvňovania, v prípade PO v gescii MŽP SR v objeme 14,8 mil. €. Zároveň sú schválené ŽoNFP v rámci PO 3 (v gescii MV SR) v sume 46,6 mil. € a v rámci PO 4 (v gescii MH SR) za viac ako 8,6 mil. € za zdroj EÚ.

→ Úloha sa priebežne plní.

4. Zabezpečiť vyhlásenie výziev/vyzvaní tak, aby dosiahli 100 % alokácie na konci roka 2021 (aj v rámci jednotlivých prioritných osí), so zohľadnením nevyužitých súm na uzatvorených výzvach/vyzvaniach.

T: 31. 12. 2021

V rámci OP KŽP boli vyhlásené výzvy v celkovom objeme 3,33 mld. € za zdroj EÚ, čo predstavuje v pomere k alokácii OP KŽP takmer 117,6 %. V súlade s harmonogramom výziev OP KŽP sa v roku 2021 plánuje vyhlásenie ešte ďalších 2 výziev v sume 25 mil. € za zdroj EÚ.

Za účelom zhodnotenia aktuálneho stavu finančnej implementácie OP KŽP bola začiatkom roka 2021 vykonaná interná analýza absorpčnej kapacity v rámci jednotlivých oblastí

intervencie. V nadväznosti na túto analýzu bol prostredníctvom zmeny (revízie) OP KŽP uskutočnený presun zostatkov disponibilných zdrojov z nevykonných oblastí do tých oblastí podpory, kde existuje potenciál na ich vyčerpanie.

→ Úloha sa priebežne plní.

7. Monitorovať pokrok v implementácii strategických projektov (t. j. odpočtovať plnenie plánu čerpania), bezodkladne informovať CKO a CO o rizikách, ktoré môžu mať vplyv na ich implementáciu a zabezpečiť presun voľných disponibilných prostriedkov na projekty s potenciálom ich využitia.

T: štvrťročne

RO monitoruje pokrok vo finančnej implementácii strategických projektov na štvrťročnej báze v spolupráci so SO. V prípade odchýlok od stanovených plánov čerpania na úrovni jednotlivých projektov príslušný SO popisuje dôvody ich nedosiahnutia.

Na základe vyhodnotenia stavu implementácie strategických projektov k 30. 06. 2021 a 30. 09. 2021 bol identifikovaný len časový posun v predkladaní žiadostí o platbu, ktorý nemá vplyv na nastavený plán čerpania strategických projektov na rok 2021.

Odpočet plnenia plánov čerpania strategických projektov k 30. 09. 2021 bol dňa 26. 10. 2021 zaslaný na MIRRI sekciu CKO.

→ Úloha sa priebežne plní.

10. Vytvoriť a priebežne dopĺňať zásobník projektov na každej prioritnej osi a novými investíciami zabezpečiť náhradu nefunkčných, problémových projektov a korekcií (za nezrovnalosti v stave „Počiatočné preverovanie s finančným dopadom“, „Zistenie nezrovnalosti“, „Vymáhanie nezrovnalosti“ a „Vysporiadaná nezrovnalosť“), čím sa zároveň pripraví aj pre nové programové obdobie.

T: 30. 09. 2021

V rámci OP KŽP je vyhlásených viacero výziev, v ktorých sa umožňuje vytvorenie zásobníka projektov. Ide hlavne o výzvy s vysokou absorpčnou kapacitou, ku ktorým patria napr. v rámci PO 1 výzva č. 56 zameraná na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, v rámci PO 2 výzva č. 62 zameraná na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine a v rámci PO 3 výzva č. 31 zameraná na optimalizáciu systémov, služieb a posilnenie intervenčných kapacít pre manažment mimoriadnych udalostí na lokálnej a regionálnej úrovni. Do zásobníka projektov sú zaradené ŽoNFP, ktoré splnili výzvou definované podmienky poskytnutia príspevku, avšak z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov určených vo výzve ich nebolo možné schváliť (disponibilné zdroje neboli dostatočné pre vydanie rozhodnutia o schválení).

Účelom zavedenia zásobníka vo výzvach OP KŽP je dosiahnuť stav, aby bolo možné čo najskôr po uvoľnení finančných prostriedkov v oblasti intervencie prislúchajúcej k výzve zmeniť rozhodnutie o neschválení ŽoNFP na rozhodnutie o schválení ŽoNFP, ak sú naplnené zákonné predpoklady a následne uzatvoriť so žiadateľom zmluvu o poskytnutí NFP, čím sa vytvárajú predpoklady pre rýchlu implementáciu projektov. Pri uplatnení možnosti vytvorenia zásobníka projektov vo výzvach RO zohľadňuje predovšetkým časový faktor a administratívnu náročnosť prípravy vyhlásenia novej výzvy a schvaľovania projektov.

Doteraz bol zásobník projektov využitý v rámci 1. výzvy zameranej na kanalizácie, ČOV a vodovody. Zo zásobníka bolo zazmluvnených 11 projektov v objeme 80,2 mil. € za zdroj EÚ.

Čo sa týka žiadateľov / prijímateľov OP KŽP, ktorými sú rezortné organizácie MŽP SR, z úrovne RO pre OP KŽP im bola adresovaná žiadosť o vypracovanie a predloženie akčného plánu príslušnej rezortnej organizácie a jeho pravidelnú aktualizáciu v mesačných intervaloch. Súčasťou akčného plánu rezortných organizácií je aj informácia o predkladaní ŽoNFP a pláne finančnej implementácie projektov s cieľom včas identifikovať riziká a prijímať adekvátne opatrenia na ich odstránenie. Požiadavkou RO pre OP KŽP voči rezortným organizáciám MŽP SR, ktorej plnenie sa pravidelne monitoruje, je zabezpečiť predloženie projektov a čerpanie do ukončenia implementácie OP KŽP vo finančných objemoch, ku ktorým sa na začiatku roka 2021 zaviazali.

→ Úloha je splnená.

11. Zabezpečiť zrýchlenú implementáciu COVID projektov s cieľom čo najviac odstraňovať a eliminovať dôsledky pandémie v SR.

T: priebežne

Projekty zamerané na prekonávanie, resp. zmiernenie negatívnych dôsledkov pandémie COVID-19 sú v OP KŽP predmetom podpory v rámci špecifických cieľov PO 3 v pôsobnosti MV SR. V tejto súvislosti minister životného prostredia písomne požiadal ministra vnútra o prijatie a vykonávanie potrebných opatrení na urýchlenie fyzickej a finančnej implementácie projektov v rámci príslušných špecifických cieľov PO 3 OP KŽP spadajúcich do pôsobnosti MV SR ako SO pre OP KŽP.

V rámci 31. výzvy sú zazmluvnené 4 COVID projekty v sume 45,2 mil. € za zdroj EÚ. Zároveň je schválený jeden projekt v objeme 39,5 mil. € za zdroj EÚ, ktorý by mal prispieť k čerpaniu finančných prostriedkov ešte v roku 2021. MV SR, ako SO, pravidelne a v úzkej súčinnosti s prijímateľmi rieši vzniknuté problémy v rámci fyzickej a finančnej implementácie projektov s cieľom zrýchliť jej priebeh a zabezpečiť dosiahnutie nielen plánovaného čerpania, ale rovnako aj očakávaných výsledkov týchto projektov.

→ Úloha sa priebežne plní.

15. Analyzovať stav zúčtovávania tranží a zabezpečiť pokrok v implementácii finančných nástrojov vložených do SIH. Následne, v prípade potreby, prijať rozhodnutie k prerozdeleniu prostriedkov za finančné nástroje, ktoré zostanú v SIH a budú pokračovať v úspešnej implementácii. Rovnako, v prípade potreby, prijať rozhodnutia k doposiaľ nevyužitým finančným prostriedkom, ktoré budú vrátené späť do operačného programu na nenávratnú formu pomoci, pripravovať náhradné projekty a po vrátení prostriedkov zo SIH-u ešte v danom roku (bezodkladne) zabezpečiť nové oprávnené výdavky pre splnenie pravidla N+3.

T: priebežne

Zo záverov druhého zasadnutia Komisie MV OP KŽP k FN zo dňa 02. 06. 2021, na ktorom zástupcovia SIH informovali o stave realizácie finančných nástrojov v rámci OP KŽP, bolo uložené SIH do 20. 08. 2021 analyzovať stav zúčtovávania poskytnutej tranže a zároveň vypracovať plán čerpania ďalších tranží tak, aby bola do konca roka 2023 vyčerpaná celá alokácia OP KŽP vyčlenená pre finančné nástroje. V rámci uvedeného plánu bolo zároveň potrebné indikovať termín, v ktorom v prípade zaostávania reálnej finančnej implementácie finančných nástrojov oproti plánu, bude potrebné pristúpiť k vykonaniu zmien vo vzťahu k alokácii do finančných nástrojov realizovaných SIH v rámci NDF II.

Z doručených podkladov od SIH, v zmysle záverov druhého zasadnutia Komisie MV OP KŽP k FN, nevyplýva riziko nedosiahnutia minimálnej úrovne čerpania potrebnej na uvoľnenie II.

tranží v roku 2021. K 31. 10. 2021 je v systéme ITMS2014+ importovaná jedna žiadosť o platbu typu zúčtovanie tranže v celkovej nárokovanej sume 14,4 mil. € na projekte s názvom „*Investovanie do sektora odpadového hospodárstva*“ a jedna žiadosť o platbu typu zúčtovanie tranže v celkovej nárokovanej sume 843 tisíc € na projekte s názvom „*Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov*“. Zo strany SIH pre dosiahnutie úrovne čerpania potrebnej na uvoľnenie II. tranží je tak nevyhnutné ešte predložiť žiadosti o platbu v celkovej nárokovanej sume minimálne 6 mil. €. Poskytnutie II. tranží však bude závisieť ešte od schválenia zúčtovania čerpaných výdavkov zaradených v rámci žiadostí o zúčtovanie I. tranží.

Do konca roka 2023 sa podľa informácií SIH očakáva vyčerpanie celej alokácie OP KŽP vyčlenenej pre finančné nástroje. V prípade, ak reálna finančná implementácia finančných nástrojov bude zaostávať oproti plánu, v súlade s návrhom SIH bude v termíne 30. 06. 2022 potrebné pristúpiť k prípadnému prehodnoteniu alokácie do finančných nástrojov realizovaných SIH v rámci NDF II. K uvedenému termínu bude už vyhodnotené splnenie míľnikov zo strany jednotlivých správcov (vrátane možnej realokácie medzi jednotlivými fondmi) v oblasti odpadového hospodárstva, ako aj zrejmy objem poskytnutých úverov pre oblasť garantovaných energetických služieb a energetickej efektívnosti podnikov.

→ Úloha sa priebežne plní.

ÚLOHY PRE RO NA ROKY 2022 a 2023

1. Zabezpečiť kontrahovanie celého OP KŽP a jednotlivých prioritných osí na konci roku 2022 vo výške 100 % alokácie.

T: do 31. 12. 2022

V zmysle Záväzného plánu OP KŽP je plánovaná kumulatívna hodnota kontrahovania k 31. 12. 2022 viac ako 2,799 mld. € za zdroj EÚ, čo predstavuje 98,8 % z celej alokácie OP KŽP.

K dosiahnutiu cieľa nakontrahovať takmer celý objem finančných prostriedkov OP KŽP prispeje:

- zmena OP KŽP na verziu 12, ktorej cieľom bol presun zostatku disponibilných zdrojov OP KŽP do tých oblastí podpory, kde je potenciál na ich vyčerpanie;
- využitie zásobníkov projektov, ktorých možnosť vytvorenia je zakomponovaná vo viacerých výzvach;
- organizovanie informačných aktivít pre žiadateľov s cieľom zlepšenia kvality predkladaných ŽoNFP;
- zrýchlenie konania o ŽoNFP.

→ Úloha sa priebežne plní.

2. Zabezpečiť čerpanie v roku 2022 za celý OP KŽP minimálne v objeme 648,27 mil. EUR za EÚ zdroj.

T: 30. 11. 2022

Podľa ročných minimálnych hraníc čerpania OP KŽP stanovených z úrovne MF SR je potrebné vyčerpať v roku 2022 sumu 405 124 207 € za zdroj EÚ (z toho za Kohézny fond sumu 239 747 901 €, za Európsky fond regionálneho rozvoja - menej rozvinutý región sumu 164 847 032 € a za viac rozvinutý región sumu 529 275 €). Uvedená suma predstavuje záväzok roku 2019 v súlade s pravidlom n+3.

Na základe stanovených ročných minimálnych hraníc čerpania OP KŽP bol nastavený aj plán čerpania na rok 2022, ktorý je súčasťou schváleného Záväzného plánu OP KŽP.

V rámci implementácie OP KŽP sa priebežne prijímajú opatrenia smerujúce k rovnomernejšiemu rozloženiu čerpania výdavkov počas rokov 2022 až 2023 tak, aby sa zabránilo kumulovaniu čerpania vysokého objemu výdavkov do posledného polroka 2023.

→ Úloha sa priebežne plní.

3. Zabezpečiť čerpanie zostávajúcej alokácie v roku 2023 za celý OP KŽP, t. j. v objeme 648,27 mil. EUR za EU zdroj.

T: 31. 12. 2023

Podľa ročných minimálnych hraníc čerpania OP KŽP stanovených z úrovne MF SR je potrebné vyčerpať v roku 2023 sumu 949 329 656 € za zdroj EÚ (z toho za Kohézny fond sumu 607 964 140 €, Európsky fond regionálneho rozvoja - menej rozvinutý región sumu 339 856 818 € a za viac rozvinutý región sumu 1 508 698 €). Uvedená suma predstavuje záväzok roku 2020 v súlade s pravidlom n+3.

Na základe stanovených ročných minimálnych hraníc čerpania OP KŽP bol nastavený aj plán čerpania na rok 2023, ktorý je súčasťou schváleného Záväzného plánu OP KŽP. Zároveň tento plán odzrkadľuje situáciu, kedy sa v zmysle odhadov očakávaných výdavkov plánuje

predkladanie ŽoP typu zúčtovanie zálohovej platby, zúčtovanie predfinancovania a priebežná platba ešte aj začiatkom roka 2024, keďže obdobie oprávnenosti výdavkov je do 31. 12. 2023 a prijímatelia potrebujú istý dodatočný čas na spracovanie príloh posledných ŽoP, resp. záverečnej ŽoP.

V rámci implementácie OP KŽP sa priebežne prijímajú opatrenia smerujúce k rovnomernejšiemu rozloženiu čerpania výdavkov počas rokov 2022 až 2023 tak, aby sa zabránilo kumulovaniu čerpania vysokého objemu výdavkov do posledného polroka 2023.

→ Úloha sa priebežne plní.

IV. Zhodnotenie implementácie OP KŽP z hľadiska výskytu kritických problémov

V procese implementácie OP KŽP neboli identifikované kritické problémy, ktoré by viedli k ohrozeniu vyčerpania rozpočtových záväzkov v zmysle pravidla n + 3, pozastaveniu platieb alebo inému narušeniu plynulého priebehu realizácie programu a jeho cieľov.

Spomedzi úloh stanovených v materiáli „Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) k 31. 03. 2021“ sa ako problematické javí zabezpečenie kontrahovania do výšky 90 % alokácie OP KŽP a dosiahnutie plného objemu čerpania 400 mil. € za zdroj EÚ do konca roka 2021.

Zároveň však RO pre OP KŽP a jednotlivé SO vykonávajú a budú naďalej prijímať opatrenia na to, aby sa úroveň kontrahovania a čerpania zdrojov OP KŽP na konci roka 2021 čo najviac priblížila k vyššie uvedeným hodnotám.